

Posudek vedoucího diplomové práce

Téma: Zákonné důvody vydědění

Autor: Denisa Racková

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.

Autorka posuzované diplomové práce zvolila za předmět bližšího zkoumání problematiku zákonných důvodů vydědění. Téma práce bylo zvoleno jako individuální. Institut vydědění je dlouhodobě tradiční součástí úpravy dědického práva. Diplomantka si však za cíl svého zkoumání vybrala jen poměrně úzkou výseč celé problematiky. Zvolila si tedy poměrně náročnou cestou, nicméně současně otevřela prostor pro opravdu detailní rozbor, který může být přínosný i pro samotné čtenáře. Hned v úvodu je možné konstatovat, že se jí tento možná na první pohled odvážný přístup vyplatil a že práce je opravdu zdařilým počinem hodným kladného hodnocení.

Samotný text je rozvržen do pěti částí počítaje v to i *Úvod* a *Závěr* práce. Vstupní partie je věnována vymezení základních pojmů. Jde o racionální přístup. Výklad problematiky vydědění není dobře možný bez jasného zakotvení pojmů jako např. nepominutelný dědic, povinný díl a samotné vydědění. Autorka se již v této úvodní pasáži vypořádává s formou vydědění, resp. jeho předvídanými způsoby jakož i s neplatností vydědění. Naznačuje tím, že ve zbylém rozsahu práce se již bude pevně přidržovat přímo zvoleného tématu. Tomu je věnována část třetí, která představuje samotné jádro celé práce. Diplomantka zde nejprve čtenáře stručně seznamuje s historickým vývojem úpravy důvodů vydědění v úpravě dosud platných občanských zákoníků na našem území. V dalším rozsahu se již zaměřuje na stávající platnou a účinnou úpravu důvodů vydědění. Téměř třicet stran, na kterých toto téma rozebírá, danou problematiku v podstatě vyčerpává. Jde o rozsah minimálně srovnatelný s nejobsáhlejšími současnými zdroji. Pojednání je tu zakončeno nastíněním notářské praxe dotýkající se důvodů vydědění. Diplomantka tu ve snaze přiblížit reálné užívání jednotlivých důvodů vydědění v praxi oslovila tři notáře působící v různě velkých městech České republiky a získala od nich potřebné údaje o počtu a důvodech jimi sepsaných vydědění (byť vtělených do závětí) v roce 2019. Zvláště je pak třeba vyzdvihnout zařazení části čtvrté zaměřené na srovnání s právní úpravou důvodů vydědění hned ve třech evropských státech – Polsku, Německu a Rakousku. Celá práce je zakončena shrnujícím závěrem a úvahami *de lege ferenda*.

Nelze než konstatovat, že téma bylo rozvrženo velmi dobře. Výklad je budován systematicky od obecných základů ke speciálním otázkám. Z práce je zřetelný zájem autorky o problematiku, její velmi dobré pochopení i hlubší proniknutí do tématu. To se jasně projevuje již v samotném *Úvodu* práce, kde autorka zevrubně vysvětluje, proč si k bližšímu zpracování zvolila právě problematiku důvodů vydědění. Velmi dobrá orientace v dané oblasti umožňuje diplomantce na mnoha místech činit vlastní hodnotící soudy ke stávající úpravě (srov. za všechny takové případy např. kap. 2.3.2) a seznamovat čtenáře s návrhy vlastních řešení. Tato její snaha je koncentrována zejména v závěru práce, kde předkládá své úvahy *de lege ferenda*. Myšlenky zde uváděné jsou jasně a přehledně

zdůvodněny a argumentačně podloženy. Autorka dokonce uvádí možnou podobu změněného textu zákona. Nelze než konstatovat, že takto podané informace mohou představovat užitečný zdroj pro další úvahy o případných změnách předmětné právní úpravy.

Na velmi dobré úrovni je i formální úroveň zpracování. Diplomantka se rutinním způsobem vyjadřuje odborným právním jazykem. V práci je možné najít jen zcela ojedinělé prohřešky proti pravidlům pravopisu.

Autorka svojí práci opatřila rozsáhlým citačním aparátem. Citováno je v souladu s platnou citační normou. Z příloženého přehledu použitých zdrojů je zřejmé, že se uchazečce podařilo shromáždit více než reprezentativní množinu odborných zdrojů. Pochválit je třeba rozsáhlé užívání dostupné judikatury a zejména pak nadstandardní užívání zahraničních zdrojů v rámci pojednání o důvodech vydědění ve vybraných zahraničních státech.

S ohledem na výše jednoznačně kladné zhodnocení práce nelze než konstatovat, že se autorce podařilo odevzdat práci, která splňuje všechna základní kritéria kladená na závěrečnou práci v magisterském studijním programu. Z odevzdaného textu je zřetelně patrná velmi dobrá orientace autorky v problematice dědického práva, i její schopnost tuto problematiku pochopitelným a přehledným způsobem sdělovat čtenáři. Práci proto k obhajobě doporučuji a navrhuji hodnotit ji jako **výbornou**.

Otázky:

- 1) Na s. 16 uvádíte, že právo na povinný díl nemá osoba, k níž se v rámci řízení o pozůstalosti dle § 1671 nepřihlíží. Jak je to s právem na povinný díl dítěte zůstavitele, které je v pozici neznámého dědice nebo dědici neznámého pobytu?
- 2) Zkuste vysvětlit, proč zákonodárce vztahuje účinky vydědění na potomky vyděděného dítěte jen v případě, kdy toto vyděděné dítě zůstavitele přežije?
- 3) Můžete shrnout, v čem (a proč) by mohly být Vámi zkoumané zahraniční úpravy inspirací pro úpravu tuzemskou?

V Plzni dne 8. května 2021

JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.